

Posudek bakalářské práce

Jméno studenta **Kateřina Tichá**

Název práce

Komentovaný překlad: Andrew Marr: A History of Modern Britain

Části hodnocení	Počet bodů
A (1-5) ¹ Porozumění, významová správnost, přesnost a úplnost, koherence v překladu	1,5
B (1-5) ² Stylistická vhodnost: adekvátnost překladatelských řešení vůči originálu a funkci překladu, koheze, AČV	1,5
C (1-5) ² Technická stránka celé práce: Gramatika, pravopis Interpunkce, překlady Převod dat a jmen Bibliografické citace, poznámky pod čarou	2
D (1-5) ¹ Překladatelská analýza (aplikace teoretických vědomostí v rozboru a v překladu textu – souvztažnost komentáře a překladu) Argumentace a struktura komentáře včetně míry a vhodnosti příkladů řešení	1
E (1-5) ² Teoretická podloženost komentáře (kontrastivní lingvistika, translatologie) Zvládnutí tematiky textu a její reflexe ve výchozím a cílovém kulturním prostředí	1
Body celkem	7

Poznámky hodnotitelky a témata k diskusi:

Obtíže textu, který si studentka vybrala, pramení zejména z rozdílné vzdálenosti tématu původním britským a hypotetickým českým adresátům – zatímco původnímu publiku byla líčená fakta alespoň rámcově známa, neboť se jedná o historii nedávnou, a autor se tudíž mohl soustředit na jejich subjektivní podání a uvádění do nových souvislostí, v překladu je základní informativní funkce silnější a částečně tak zatlačuje do pozadí například expresivní prvky. Překlad se čte dobře, komentář k němu je zpracován velmi pečlivě a argumentačně dobře podložen. Jedinou obecnější otázkou pro mne je, zda někdy autorka překladu nenivelizuje autorovo expresivní vyjadřování až příliš – nebo nenahrazuje zbytečně originální autorské expresivní prvky méně výraznými a lexikalizovanějšími. Příklady:

A British expatriate house price boom rippled slowly across the French countryside and roared through southern Spain

Britský cenový boom v oblasti nemovitostí se tak rozšířil i po francouzském venkově a do jižního Španělska (zde by bylo asi záhodno přinejmenším zachovat rozdíl v intenzitě či rychlosti onoho „šíření“, kterým Marr zřejmě dává najevo, že ve Španělsku vzrostly ceny příslušných nemovitostí prudčeji než ve Francii; na druhou stranu je možno argumentovat, že je to informace pro českého čtenáře okrajová, ale pak by bylo dobré tuto nivelizaci zmínit v komentáři, protože je opravdu výrazná)

until the last months when the Prime Minister's fingertips, white with effort, were slipping from office
až po poslední měsíce, kdy se premiér tak tak držel v křesle a i přes veškerou snahu ho pomalu ale jistě ztrácel

Otázkou je pro mne také, zda je i u vzdělaného českého čtenáře realistické počítat s tím, že mu český název kapitoly *Always with us?* bude při zachování stejné míry implicitnosti evokovat příslušný biblický citát a situaci, k níž se váže. Autorka ho sice správně identifikovala, ale neuvážila už, že v anglofonním prostředí má jeho samostatné užívání dlouhou historii (a stejně tak jeho parafráze v populární kultuře, viz např. název hollywoodského filmu z roku 1932 *The Rich Are Always With Us*) – a ačkoli už od svržení komunistického režimu u nás uplynulo více než čtvrtstoletí, u českých čtenářů bude ještě po nějakou dobu nutné brát v úvahu následky potlačování náboženské výchovy a s ní souvisejících znalostí, tedy především znalostí Bible.

Výjimečně se v překladu najdou i jednoznačné významové chyby:

beaches of Thailand – tchajwanské pláže (str. 11)

advice on diet – programy zaměřené na diety (str.16)

The number of mobile phones is now equivalent to the number of people in Britain

mobilních telefonů, jejichž počet je nyní v Británii vyšší než počet obyvatel (str. 17 – zde se, předpokládám, nejedná o autorčinu aktualizaci údaje přímo v textu, protože toto místo nezmiňuje v komentáři)

Ojedinelé příklady výraznějších stylistických neobratností:

*slídivé, nepřítomně zírající oči (s. 17) – domnívám se, že oči (byť zde jde o „oči“ kamer) nemohou působit zároveň slídivé a nepřítomně; kamery sice objektivně lidi „špehovaly“, jakmile ale dáme příslušné adjektivum jako přívlastek k substantivu „oči“, automaticky si jej vyložíme jako *subjektivní dojem*, jímž kamery působily, a jako takový se pak významově střetává s druhým subjektivním popisem jejich pohledu jako nepřítomného*

Tony Blair, John Reid a Jack Straw byli v tomto ohledu obzvláště důrazní (were particularly emphatic about this) – str. 22

Domnívám se, že trochu více pozornosti by si zasloužila i obtížná pasáž o odporné „přilivové vlně“ eufemismů, v níž Marr používá spojení *oily linguistic scurf* (ve spojení s vodou je samozřejmě *oily* záměrnou evokací znečištění moří ropou či jinými olejnatými látkami, ale zároveň adjektivum *oily* znamená i „excessively suave or ingratiating“, což evokuje učitou podlézavost či slizkost, takže právě slova *slizký* či *sliz* by mohla být klíčem k alternativnímu řešení, které by nepůsobilo nepřírozně ve spojení s mořskými naplaveninami, ale zároveň by charakterizovalo i samotnou povahu takového „sterilizovaného“ jazyka a jeho uživatelů)

Práce je velmi obsáhlá, takže se autorka nevyhnula občasným překlepům a také ojedinelým gramatickým chybám:

Skotsko se svojí verzí (str. 17), majitel odmítnul (str. 18), nápady, které vytvářel*í* iluzi trhu (str. 23)

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou výborně nebo velmi dobře, podle průběhu obhajoby.

V Praze dne: 1. 9. 2015

Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Šťastná

-
- ¹ 4 nebo 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě
² 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě